

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, יא' באב תשע"ח
23 ביולי 2018
217/2018

דמוגרפיה של עסקים - שרידות ותנועות של עסקים 2017-2015 Business Demography 2015-2017

עסקים פעילים

- בשנת 2017 היו בישראל כ-583,000 עסקים פעילים¹ וכ-3,920,000 משרות שכיר של עובדים ישראלים וזרים במשק הישראלי.
- 67% מסך העסקים הפעילים בישראל הם עצמאים², 27% הן חברות (פרטיות, ציבוריות וזרות) ו-6% העסקים הפעילים הנוותרים הם מסוג אחר (שותפויות, אגודות שיתופיות, מלכ"רים וכד')
- בכ-51% מהעסקים הפעילים ב-2017 לא מועסקים שכירים. מבין העסקים הפעילים המעסיקים שכירים בשנת 2017, בכ-68% היו עד 4 משרות שכיר ובכ-92% - עד 20 משרות שכיר.

"לידות עסקים"

- בשנת 2017 נולדו כ-51,900 עסקים חדשים, שהם 8.9% מסך כל העסקים הפעילים³ בשנה זו. אחוז לידות דומה נמדד גם בשנת 2015 ו-2016 (8.9% ו-9.1% בהתאמה).
- בכ-60% מהעסקים שנולדו ב-2017 לא מועסקים שכירים. מבין העסקים שבהם מועסקים שכירים ושנולדו בשנת 2017, כ-76% הנם עסקים שבהם עד 4 משרות שכיר וכ-97% הנם עסקים שבהם עד 20 משרות שכיר.
- בגין העסקים שנולדו ב-2017 נוספו בשנה זו כ-85,600 משרות שכיר, שהן 2.2% מסך משרות השכיר בכלל העסקים הפעילים² בשנה זו.

פתיחות וסגירות של עסקים

- בשנת 2017 נפתחו כ-57,000 עסקים ונסגרו כ-43,200 עסקים, כלומר נוספו כ-13,800 עסקים במגזר העסקי. זאת, בהשוואה לתוספת של כ-13,500 עסקים שנרשמה בשנת 2016 ושל כ-13,750 עסקים שנרשמה בשנת 2015.

הישרדות עסקים

- 88.5% מהעסקים שנולדו בשנת 2016 שרדו גם את שנת פעילותם השנייה (שנת 2017).
- 31.3% מהעסקים שנולדו בשנת 2005 שרדו גם את שנת פעילותם השלוש-עשרה (שנת 2017). אחוז ההישרדות הנמוך ביותר (14.2%) בשנת הפעילות השלוש-עשרה, נמצא בענפי שירותי האירוח והאוכל (סדר ו).

ללוחות

¹ יחידת עסק הוגדרה כפעילה בשנת הפעילות הקלנדרית אם נרשמה עבורה פעילות חיובית בחודש אחד לפחות באותה שנה. פעילות חיובית יכולה להירשם בפדיון חיובי, בתשומות חיוביות ו/או במספר חיובי של מספר משרות שכיר.

² עוסק (יחיד) כהגדרתו ברשויות המע"מ, שמספר הזיהוי של העסק זהה למספר תעודת הזהות של בעל העסק, בין אם הוא מעסיק או לא מעסיק שכירים.

³ למעט ענפים 83-84 (מינהל מקומי, מינהל ציבורי וביטחון; ביטוח לאומי חובה), 97 (משקי בית כמקומות תעסוקה) ו-99 (ארגונים וגופים חוץ-מדינתיים), אשר עבורם לא חושבו לידות של עסקים, בהתאם להגדרות ה-Eurostat וה-OECD.

להגדרות והסברים

נתונים אלו לקוחים מתוך מרשם העסקים שהוקם בלשכה לסטטיסטיקה בשנת 2003. המרשם מתבסס על מידע משולב מקבצים מינהליים שהעיקריים שבהם הם קובץ העוסקים של מס ערך מוסף (מע"מ) וקובץ המעסיקים של המוסד לביטוח לאומי.

סיווג הענף הכלכלי הנו לפי "הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011" אשר מחליף את "הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 1993".⁴

עסקים פעילים (לוחות 2-1)

בשנת 2017 היו בישראל כ-583,000 עסקים פעילים וכ-3,920,000 משרות שכיר של עובדים ישראלים זרים בכלל ענפי הכלכלה. מדובר בגידול של 3.1% במספר העסקים הפעילים ו-3.3% במספר משרות השכיר לעומת שנת 2016.

בכ-51% מהעסקים הפעילים ב-2017 לא מועסקים שכירים. מבין העסקים הפעילים שבהם מועסקים שכירים בשנת 2017, בכ-68% היו עד 4 משרות שכיר ובכ-92% - עד 20 משרות שכיר.

מבחינת התפלגות העסקים לפי ענף כלכלי (ברמת סדר) - מספר העסקים הפעילים הגבוה ביותר בשנת 2017 נמצא בענפי השירותים המקצועיים, המדעיים והטכניים (סדר M), כ-113,100 עסקים (19.4% מסך העסקים הפעילים), ובענפי המסחר הסיטוני והקמעוני ותיקון כלי רכב מנועים ואופנועים (סדר G), כ-95,500 עסקים (16.4% מסך העסקים הפעילים).

מבחינת התפלגות משרות השכיר לפי ענף כלכלי (ברמת סדר) - מספר משרות השכיר הגבוה ביותר בשנת 2017 נמצא בענפי המסחר הסיטוני והקמעוני ותיקון כלי רכב מנועים ואופנועים (סדר G), כ-519,300 משרות שכיר (13.2% מסך משרות השכיר), ובענפי החינוך (סדר P), כ-431,200 משרות שכיר (11% מסך משרות השכיר).

מומצע משרות השכיר למעסיק בשנת 2017 היה 13.7, בדומה לממוצע משרות השכיר למעסיק בשנים 2016-2015.

ממוצע משרות השכיר הגבוה ביותר (309.1) למעסיק בשנת 2017 נרשם בענף מינהל מקומי, מינהל ציבורי וביטחון וביטוח לאומי (סדר O) וממוצע משרות השכיר הנמוך ביותר (3.5) נרשם בענף פעילויות בנדל"ן (סדר L).

מבחינת התפלגות העסקים לפי סוג העסק (עצמאים, חברות, שותפויות ואחר) (לוח א) - מספר העסקים הפעילים הגבוה ביותר בשנת 2017 שייך לעצמאים, כ-392,200 עסקים (כ-67% מסך העסקים הפעילים), ולחברות, כ-158,700 עסקים (כ-27% מסך העסקים הפעילים). ענפי מידע ותקשורת (סדר J) וענפי אספקת חשמל ומים, שירותי ביוב וטיפול בפסולת (סדר D-E) הם הענפים היחידים בהם מעל ל-50% מהעסקים הם חברות (50.5% ו-50.4%, בהתאמה).

⁴ [הסבר מפורט על המעבר לסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011 ראה בהודעה לתקשורת שהתפרסמה באתר הלמ"ס בתאריך 7 בנובמבר 2012.](#)

לוח א - עסקים פעילים, לפי ענף כלכלי (סיווג 2011) וסוג עסק, 2017

אחר*	שותפויות (רשומה/זרה) /מגבלת/ איחוד (עוסקים)	חברות (פרטית) (ציבורית/זרה)	עצמאים (ת.ז)	עסקים - סך כולל	ענף כלכלי	ענף ראשי	סדר Cate- gory
14,053	18,049	158,695	392,187	582,984	סך הכל		
1,046	1,083	1,835	10,943	14,907	חקלאות, ייעור ודיג	04-01	A
201	797	9,776	13,323	24,097	תעשייה, כרייה וחציבה	34-05	B-C
					אספקת חשמל ומים,	39-35	D-E
231	79	767	446	1,523	שירותי ביוב וטיפול בפסולת		
68	1,398	18,480	44,084	64,030	בינוי	43-41	F
					מסחר סיטוני וקמעוני	47-45	G
260	3,437	32,313	59,465	95,475	ותיקון כלי רכב מנועיים		
					שירותי תחבורה, אחסנה,	53-49	H
71	457	4,960	33,230	38,718	דואר ובלדרות		
95	1,756	7,858	15,380	25,089	שירותי אירוח ואוכל	56-55	I
76	436	11,489	10,756	22,757	מידע ותקשורת	63-58	J
84	309	6,987	7,466	14,846	שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח	66-64	K
346	2,427	14,220	19,719	36,712	פעילויות בנדל"ן	68	L
					שירותים מקצועיים,	75-69	M
369	3,206	31,777	77,752	113,104	מדעיים וטכניים		
					שירותי ניהול	82-77	N
215	500	6,154	13,865	20,734	ותמיכה		
3,203	471	2,244	14,010	19,928	חינוך	85	P
1,864	564	5,402	37,212	45,042	שירותי בריאות ושירותי רווחה וסעד	88-86	Q
969	626	2,878	16,488	20,961	אמנות, בידור ופנאי	93-90	R
					מינהל מקומי, ציבורי וביטחון וביטוח	83-84,	
4,955	503	1,555	18,048	25,061	לאומי; שירותים אחרים; משקי בית	94-99	O, S-U
					כמעסיקים; ארגונים חוץ מדינתיים		

* היחידות הכלולות באוכלוסיית "אחר" הן: ישויות ללא רשם חיצוני, אגודות שיתופיות, מלכ"רים, הקדשים, תושבי חוץ ותושבי שטחים

פתיחות וסגירות של עסקים (לוח 3)

בשנת 2017 נפתחו כ-57,000 עסקים ונסגרו כ-43,200 עסקים, כלומר נוספו כ-13,800 עסקים במגזר העסקי. זאת, בהשוואה לתוספת של 13,500 עסקים שנרשמה בשנת 2016 ושל 13,750 עסקים שנרשמה בשנת 2015. ברוב ענפי הכלכלה נרשמו בשנת 2017 מספר גבוה יותר של פתיחות משל סגירות עסקים. זאת, למעט בענפי התעשייה, הכרייה והחציבה (סדרים B ו-C) שבהם נרשמה תוספת שלילית של עסקים בשנת 2017, כמו גם בשנים 2015-2016, ובענפי החקלאות, ייעור ודיג (סדר A).

לידות עסקים (לוחות 4-6)

בשנת 2017 נולדו כ-51,900 עסקים חדשים שהם 8.9% מכמות העסקים הפעילים בשנה זו. בשנת 2016 נולדו כ-51,400 עסקים ובשנת 2015 נולדו כ-48,600 שהם 9.1% ו-8.9% (בהתאמה) מכמות העסקים שהיו פעילים בשנים אלו.

מבחינת התפלגות העסקים לפי ענף כלכלי (ברמת סדר) נמצא כי אחוז לידות העסקים הגבוה ביותר מתוך סך העסקים הפעילים בשנת 2017 (13.5%) נמצא בענפי שירותי האירוח והאוכל (סדר ו), בהשוואה ל-14.5% בשנת 2016.

מבחינת התפלגות העסקים לפי סוג העסק (מועסקים בו שכירים / לא מועסקים בו שכירים), נמצא כי ב-59.6% מהעסקים שנולדו בשנת 2017 לא מועסקים שכירים, ומבין 40.4% העסקים שבהם הועסקו שכירים, ב-76.5% היו בין 4-1 משרות שכיר בממוצע לעסק וב-97.2% היו בין 1-20 משרות שכיר בממוצע לעסק.

תוספת משרות שכיר כתוצאה מלידות עסקים (לוח 7)

בשנת 2017 נוספו כ-85,600 משרות שכיר לכלכלה הישראלית כתוצאה מלידות עסקים, המהווים 2.2% מסך כל משרות השכיר בענפים הפעילים בענפי הכלכלה הישראלית. זאת לעומת תוספת של כ-85,700 משרות שכיר כתוצאה מלידות עסקים בשנת 2016, שהיוו 2.3% מסך כל משרות השכיר בעסקים הפעילים באותה השנה. על פי נתונים אלו, ממוצע משרות השכיר לעסק שנולד כמעסיק בשנת 2017 היה 4.1. ממוצע זה דומה לממוצע משרות השכיר לעסק שנולד כמעסיק בשנת 2016 ובשנת 2015. ממוצע משרות השכיר הגבוה ביותר (7.9) לעסק שנולד כמעסיק בשנת 2017 נרשם בענף שירותי אירוח ואוכל (סדר ו).

מרבית משרות השכיר בגין לידות עסקים בשנת 2017 נוספו בענפי שירותי אירוח ואוכל (סדר ו) - כ-17,100 משרות שכיר שהן 20% מסך תוספת משרות השכיר בעסקים שנולדו ב-2017, זאת לעומת תוספת של כ-18,100 משרות שכיר בענפים אלה בשנת 2016.

ענפים נוספים בהם אובחנה תוספת משרות שכיר גדולה בגין לידות עסקים הם ענפי המסחר הסיטוני והקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים (סדר G) (כ-15,100 משרות שכיר שהן 17.6% מסך תוספת משרות השכיר בעסקים שנולדו ב-2017) וענפי הבינוי (סדר F) (כ-14,400 משרות שכיר שהן 16.8% מסך תוספת משרות השכיר בעסקים שנולדו ב-2017).

הישרדות עסקים

נהוג לעקוב אחר אחוז ההישרדות של עסקים שנולדו בשנה מסוימת לאורך השנים הראשונות לפעילותם. תקופת המעקב הארוכה ביותר לפי נתוני המרשם היא עבור העסקים שנולדו בשנת 2005.

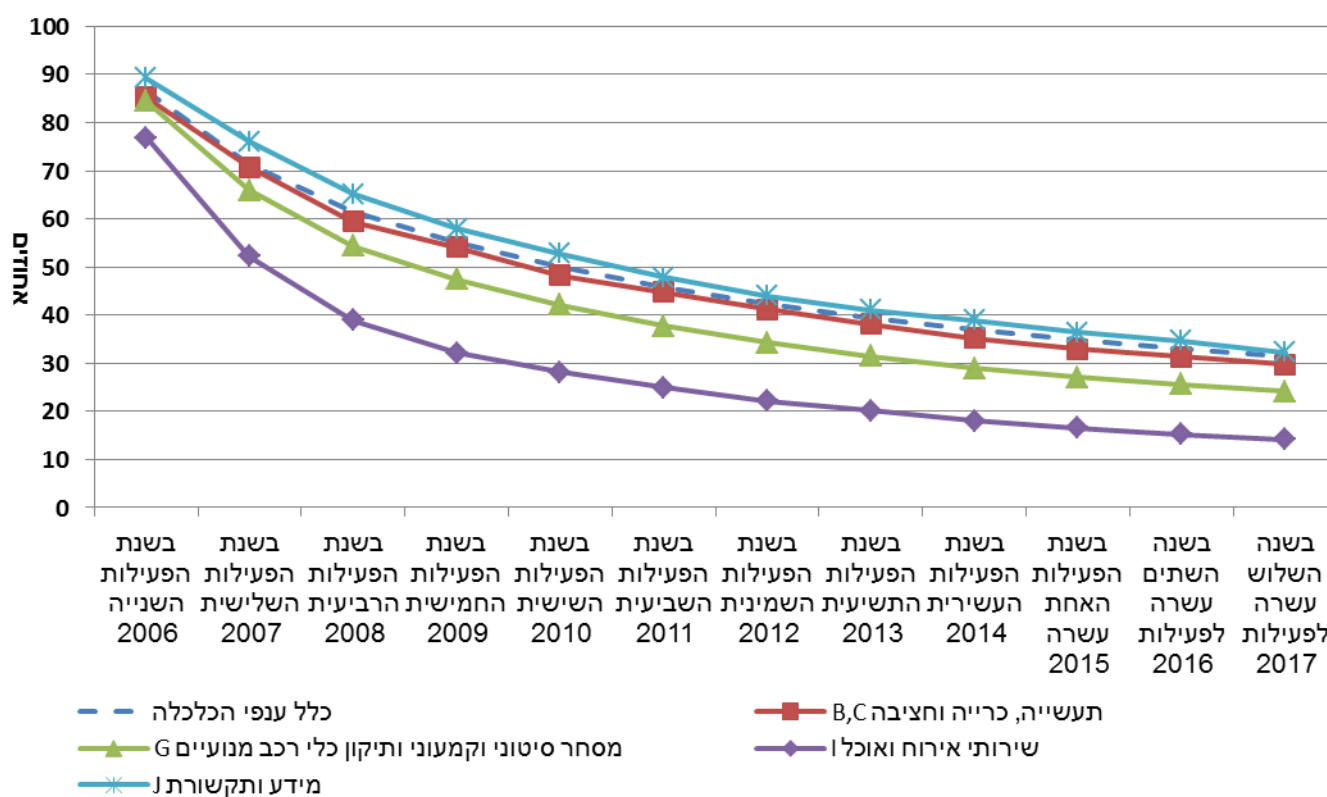
לוח ב - אחוז ההישרדות של העסקים שנולדו בין השנים 2005-2016 לאורך שלוש-עשרה שנות פעילות

שנת הלידה של העסק	בשנה השנייה לפעילות	בשנה השלישית לפעילות	בשנה הרביעית לפעילות	בשנה החמישית לפעילות	בשנה השישית לפעילות	בשנה השביעית לפעילות	בשנה השמינית לפעילות	בשנה התשיעית לפעילות	בשנה העשירית לפעילות	בשנה האחת עשרה לפעילות	בשנה השתיים עשרה לפעילות	בשנה השלוש עשרה לפעילות
2005	86.4	71.4	61.4	55.1	50.1	45.9	42.2	39.4	36.9	34.8	33.0	31.3
2006	87.2	72.3	63.1	56.1	50.7	46.4	43.1	40.2	37.6	35.5	33.5	
2007	87.5	73.7	64.3	57.1	51.4	47.1	43.5	40.6	38.2	36.0		
2008	88.1	74.2	64.4	57.2	51.9	47.6	44.2	41.4	39.0			
2009	87.0	72.9	63.4	56.4	51.4	47.4	44.0	41.2				
2010	88.0	74.6	65.2	58.4	53.3	49.3	45.9					
2011	88.4	74.7	65.5	59.1	54.0	49.9						
2012	88.2	74.6	65.7	59.0	53.7							
2013	88.1	75.1	66.1	59.1								
2014	88.8	75.5	66.2									
2015	88.5	75.1										
2016	88.5											

מנתוני הלוח ניתן להבחין כי משנת 2005 ועד 2015, בין שנת הפעילות השנייה לשנת הפעילות השלישית של העסקים, נרשם שיעור השינוי הממוצע הגדול ביותר באחוז הישרדות העסקים – 15.7% מהעסקים ששרדו בשנת הפעילות השנייה לא שרדו בשנת הפעילות השלישית שלהם. יש לציין כי בין השנים 2012-2015 אחוז זה קטן ועמד בממוצע על 13.3%. לאחר שנת הפעילות השלישית, שיעור השינוי הממוצע באחוז הישרדות העסקים יורד בהדרגה לאורך השנים, עד לרמה של 5.2% בין השנה השתיים עשרה לשנה השלוש עשרה לפעילות העסקים.

להלן תרשים המתאר את אחוז הישרדות העסקים שנולדו בשנת 2005, לאורך שלוש-עשרה שנות פעילות בענפי כלכלה נבחרים:

תרשים 1: אחוז ההישרדות של העסקים שנולדו בשנת 2005, עד לשנת 2017 ולאורך 13 שנות פעילות, לפי ענף כלכלי (סיווג 2011)

לנתוני התרשים

מכלל העסקים שנולדו בשנת 2005, 86.4% המשיכו להיות פעילים בשנת 2006 ו-31.3% המשיכו להיות פעילים גם בשנת 2017.

לוח ג - אחוז ההישרדות של העסקים שנולדו בשנת 2005 לאורך שלוש-עשרה שנות פעילות, לפי ענף כלכלי (סיווג 2011)

בשנת הפעילות השלוש עשרה (שנת 2017)	בשנת הפעילות השתיים עשרה (שנת 2016)	בשנת הפעילות האחד עשרה (שנת 2015)	בשנת הפעילות העשירית (שנת 2014)	בשנת הפעילות התשיעית (שנת 2013)	בשנת הפעילות השמינית (שנת 2012)	בשנת הפעילות השביעית (שנת 2011)	בשנת הפעילות השישית (שנת 2010)	בשנת הפעילות החמישית (שנת 2009)	בשנת הפעילות הרביעית (שנת 2008)	בשנת הפעילות השלישית (שנת 2007)	בשנת הפעילות השנייה (שנת 2006)	לידות מוחלטות (2005)	ענף כלכלי	סדר
31.3	33.0	34.8	36.9	39.4	42.2	45.9	50.1	55.1	61.4	71.4	86.4	43,026	כלל ענפי הכלכלה	
40.9	43.6	46	48.2	50.9	53.4	55.8	59.8	64.9	71	79.2	87.5	672	חקלאות, יעור ודיג	A
29.7	31.4	33	35.2	38.1	41.2	44.8	48.3	54.1	59.4	70.7	85.3	1,820	תעשייה, כרייה וחציבה	B,C
50.0	50.0	51.7	56.9	56.9	58.6	58.6	60.3	65.5	65.5	82.8	93.1	58	אספקת חשמל ומים, שירותי ביוב וטיפול בפסולת	D,E
31.8	33.6	35	36.9	39.6	42.5	46.4	51	56.1	62.7	72.1	86.4	4,066	בינוי	F
24.2	25.6	27.1	29	31.5	34.3	37.7	42.1	47.5	54.3	65.9	84.5	9,803	מסחר סיטוני וקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים	G
30.3	31.8	33.7	35.5	38	41.4	46.2	51.5	57.2	64.5	74.9	88.3	3,242	שירותי תחבורה, אחסנה, דואר ובלדרות	H
14.2	15.2	16.6	18	20.1	22.2	25	28.1	32.2	38.9	52.2	76.8	3,659	שירותי אירוח ואוכל	I
32.3	34.6	36.4	38.9	41	44	47.9	52.7	58	65.1	76.1	89.2	1,829	מידע ותקשורת	J
43.0	45.5	47.3	49.5	51.2	53.9	57.6	62	67.7	72.7	78.9	89.9	830	שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח	K
39.7	41.6	44.2	46.5	49.1	51.5	55.2	58.7	62	67	73.6	83.9	1,820	פעילויות בנדל"ן	L
40.2	42.1	44.2	46.4	49.2	52.2	55.7	60.2	64.8	70.6	79.4	90.7	6,892	שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים	M
30.3	31.9	33.7	36.6	39.5	42.7	46.3	50.5	55.6	62.1	72.7	85.8	1,764	שירותי ניהול ותמיכה	N
40.6	42.3	44.7	46.7	49.9	52.7	57.2	61.8	66.9	71.7	78.6	90.8	969	חינוך	P
47.4	49.1	51.3	53.3	55.5	58.2	61.9	66.1	70.3	75.1	81.7	92.1	2,383	שירותי בריאות ושירותי רווחה וסעד	Q
30.5	32.5	34	36.5	39.2	43	46.7	51.1	55.6	62.6	72	87.7	1,651	אמנות, בידור ופנאי	R
30.2	32.2	34.4	36.3	39.2	41.2	44.6	47.9	54.1	61.5	70.5	85	1,568	שירותים אחרים	S

אחוז ההישרדות הנמוך ביותר **לאורך שלוש-עשרה שנות פעילות** נרשם בענפי שירותי האירוח ואוכל (סדר I). מכיוון שמספר לידות העסקים בענף אספקת חשמל ומים, שירותי ביוב וטיפול בפסולת (סדר D,E) קטן מאוד, ניתן לומר שאחוז ההישרדות הגבוה ביותר לאורך שלוש-עשרה שנות פעילות נרשם בענף שירותי בריאות ושירותי רווחה וסעד, (סדר Q).

עסקים "מהירי-צמיחה" (High-Growth Businesses)

אחוז העסקים מהירי הצמיחה **הממוצע** בשנים 2015-2017 היה 4.1%. אחוז העסקים מהירי הצמיחה הגבוה ביותר **בממוצע** לשנים 2015-2017 (8.5%) נרשם בענפי המידע והתקשורת (סדר J). לממוצע הגבוה בענף זה תורמים בעיקר עסקים המסווגים בענף תכנות מחשבים, ייעוץ בתחום המחשבים ושירותים גלויים אחרים (ענף משנה 62). לעומתם, נמצא כי אחוז העסקים מהירי הצמיחה הנמוך ביותר **בממוצע** לשנים אלו נרשם בענפי התעשייה, כרייה וחציבה (סדר B,C) ובענפי החקלאות, ייעור ודיג (סדר A), 2.9% ו-3.1% בהתאמה.

לוח ד - עסקים מהירי-צמיחה, 2015-2017, לפי ענף כלכלי (סיווג 2011)

2017 (t-3=2014, t=2017) אחוזים	2017 (t-3=2014, t=2017) מספרים מוחלטים	2016 (t-3=2013, t=2016) אחוזים	2016 (t-3=2013, t=2016) מספרים מוחלטים	2015 (t-3=2012, t=2015) אחוזים	2015 (t-3=2012, t=2015) מספרים מוחלטים	ענף כלכלי	סדר
4.2	1,894	4.1	1,820	4.0	1,717	כלל ענפי הכלכלה	
3.2	60	3.2	56	3.0	52	חקלאות, ייעור ודיג	A
3.1	139	2.9	132	2.7	119	תעשייה, כרייה וחציבה	B,C
5.8	14	5.1	12	4.9	12	אספקת חשמל ומים, שירותי ביוב וטיפול בפסולת	D,E
3.5	163	3.7	168	3.4	145	בינוי	F
3.6	307	3.6	295	3.6	289	מסחר סיטוני וקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים	G
4.4	79	4.3	76	3.7	63	שירותי תחבורה, אחסנה, דואר ובלדרות	H
3.4	186	3.4	181	3.0	153	שירותי אירוח ואוכל	I
8.5	193	8.8	193	8.1	165	מידע ותקשורת	J
3.5	30	3.8	32	4.9	40	שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח	K
3.4	15	3.9	16	2.3	9	פעילויות בנדל"ן	L
4.5	187	4.5	178	4.2	157	שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים	M
6.2	150	6.2	148	7.5	173	שירותי ניהול ותמיכה	N
4.8	137	4.5	125	4.4	118	חינוך	P
3.6	74	3.2	64	3.4	67	שירותי בריאות ושירותי רווחה וסעד	Q
4.3	55	4.3	54	4.4	50	אמנות, בידור ופנאי	R
6.1	91	5.3	77	6.3	92	שירותים אחרים	S

הגדרות והסברים

מרשם עסקים

אוכלוסיית העסקים המצויים במרשם העסקים כוללת את כל היחידות הכלכליות הרשומות והחייבות דיווח למוסד לביטוח לאומי ו/או לרשויות המע"מ. לפיכך, המרשם כולל אינפורמציה על גופים עסקיים המוגדרים כחייבי מע"מ: חברות, עצמאים, שותפויות או מעסיקים החייבים דיווח למוסד לביטוח לאומי ובכללם מוסדות ללא כוונת רווח, מוסדות ממשלה ורשויות מקומיות או בנקים וחברות ביטוח שאינם חייבים במע"מ אך הם מעסיקים עובדים. חוק מע"מ מחייב שותפות רשומה להירשם כעוסק מע"מ. בנוסף, מאפשר החוק גם לקבוצת עוסקי מע"מ שאינם שותפות רשומה לדווח כעוסק מע"מ המוגדר "שותפות מע"מ/איחוד עוסקים". על פי נתוני מע"מ קיימות כ-26,000 שותפויות מע"מ/איחודי עוסקים פעילים מדי שנה, המייצגות כ-100,000 עוסקי מע"מ. במניית מספר העסקים הפעילים לשנה מסוימת, שותפות מע"מ נחשבת כעסק בודד, אם לכל אחד מעוסקי המע"מ השותפים לא נמדדת פעילות כלכלית נפרדת (נתוני פדיון ותשומות ממע"מ ו/או העסקה מביטוח לאומי). בפרסום זה לא נכללים עסקים הפטורים ממע"מ (עוסקים פטורים/זעירים). אוכלוסיית עוסקי המע"מ מתעדכנת במרשם העסקים מדי חודש, ואילו אוכלוסיית המעסיקים הפעילים מתעדכנת באופן מלא פעמיים בשנה בדרך כלל. הנתונים הכמותיים המצויים ביחידות מרשם העסקים ברמה חודשית הנם: פדיון חייב, פדיון לא חייב (פדיון אפס) או תשומות, סך משרות שכיר ושכר. נתוני מחזור מס הכנסה שנתיים מוזנים למרשם העסקים מדי שנה (בעיכוב של כשנתיים). מכל מקור מתקבלים נתונים המתעדים את תאריכי הרישום ופתיחת הרשומות ברשויות המס, תאריכי פעילות, כתובות, סוג העסק ותיאורי פעילות לחלק מן היחידות. באמצעות נתונים אלו ניתן להתחקות אחר פעילות של עסק ומשך תקופת פעילותו. כמו כן, ניתן לזהות ולהפריד בין קבוצות עסקים (עצמאים, חברות, מלכ"רים וכד') על-פי מפתחות הזיהוי שניתנו להם על ידי המקורות המינהליים. קובץ מע"מ מכיל את כל עוסקי המע"מ במשק הישראלי המוגדרים פעילים והמחויבים בתשלום בגין עסקאות על פי חוק המע"מ ב-12 החודשים האחרונים. במקביל, המרשם מוזן מקובץ המעסיקים הפעילים והחייבים בביטוח ובדיווח למוסד לביטוח לאומי ב-25 החודשים האחרונים. לקבצים אלו נערכת הקבלה על פי מפתחות זהים לצורך קבלת רשומה המכילה נתוני עסק ממע"מ בצירוף נתוני העסקה. הפקת לוח שנתי מהמרשם לשנה מסוימת אפשרית במהלך חודש מאי בשנה שלאחריה, וזאת לאחר השלמת עדכון הנתונים השנתיים במרשם העסקים.

ענף כלכלי

הפעילות העיקרית המבוצעת במקום העבודה.

ענפים כלכליים לדוגמה הם עבודות עפר, סלילת כבישים, בניית גשרים ומסלולי טיסה, שירותי מוניות בשירות מיוחד, סוגים אחרים של תיווך מוניטרי, מרפאות ציבוריות.

הענפים הכלכליים המוצגים בפרסום זה ממוינים על פי הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011⁵, ברמה של סדר או ברמה של ענף ראשי.

עסקים פעילים

יחידת עסק הוגדרה כפעילה בשנת הפעילות הקלנדרית אם נרשמה עבודה פעילות חיונית בחודש אחד לפחות באותה שנה. פעילות חיונית יכולה להירשם בפדיון חיובי או בתשומות חיוניות, לרבות מספר עובדים מועסקים חיובי.

משרות שכיר

מספר כל מקומות העבודה (במפעלים ובמוסדות) של כלל השכירים במשק.

מספר משרות השכיר של עובדים (קבועים וארעיים) כולל את כמות משרות העובדים שעבדו באותה שנה קלנדרית לפחות יום אחד (או נעדרו זמנית בתשלום עקב מחלה, חופשה, מילואים וכו'), המופיעות בגיליונות התשלומים של מפעלים או מוסדות.

מאגר משרות השכיר כולל עובדים ישראלים (המדווחות למוסד לביטוח לאומי בטופסי 102), או עובדים זרים (ראה הגדרה), אולם אין הוא כולל עצמאים או חברות שאינן מדווחות על שכירים. אם אדם עובד כשכיר בכמה מקומות עבודה, יהיה מספר משרות השכיר שלו כמספר מקומות העבודה שבהם הוא עובד. **משרות שכיר**: החישוב מתייחס לסך משרות השכיר שהיו לעסק באותה שנה, מחולק במספר חודשי הפעילות בהם הייתה העסקה, בהתאם להנחיות ה-OECD.

פתיחות וסגירות של עסקים

פתיחת עסק מוגדרת בשנת הפעילות בה חל תאריך הרישום של פתיחת העסק במע"מ. באופן דומה, סגירת עסק מוגדרת בשנת הפעילות בה חל תאריך הרישום של סיום פעילות העסק במע"מ. לאור חובת הדיווח של עסקים לשלטונות מע"מ, ניתן לאתר את מועד פתיחתם וסגירתם של העסקים. גופים כגון: מלכ"רים (מוסדות ללא כוונת רווח), מוסדות פיננסיים ומשרדי ממשלה, אינם חייבים בדיווח למע"מ על פי הגדרה. כך שגם אם הם מעסיקים שכירים, גופים אלו אינם נכללים במניין זה. על כן, האוכלוסייה הנכללת במניין הפתיחות והסגירות משתייכת למגזר העסקי בלבד. מעשית, ייתכן שעסק אינו פעיל מאז פתיחתו, ואפילו ייתכן מצב שבו הוא עלול לא לייצר שום עסקה עד לסגירתו או להלופין, הוא ממשיך לדווח על ערך אפסי בפדיון, למרות היותו מוגדר תיק פתוח במע"מ ופעיל על פי הגדרות רשויות מע"מ. במקביל, עסקים מסוימים עשויים להיות ללא דיווח פעילות עסקית במע"מ בתקופת המניין, אולם אם על פי רשויות המע"מ הם מוגדרים כפעילים, הם לא ייחשבו

⁵ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2012). *הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011*. פרסום טכני מס' 80. ירושלים: המחבר.

כסגורים בשנת המניין, למרות שייתכן שהם הפכו לא פעילים מבחינה עסקית. בסך הפתיחות נמנו גם עסקים אשר נחשבו כסגורים ודווח על חידוש פעילותם. יש לזכור שהדיווח על הפסקת הפעילות העסקית נעשה בדרך כלל באיחור ולעיתים קרובות גם באופן רטרואקטיבי, כך שהגדרת מספר העסקים שנסגרו בתקופת זמן מושפעת מעיתוי המניין. נתונים אמינים ויציבים ניתן להפיק החל מהמחצית השנייה של השנה העוקבת.

לידות עסקים

"לידה" של עסק מוגדרת עבור עסקים שנמצאו באוכלוסיית העסקים הפעילים⁶ (עסקים עם דיווחי מע"מ או דיווחי העסקה) בשנה t (לדוגמה: שנת $t=2007$), אך לא נמצאו באוכלוסייה זו בשנת $t-1$ (לדוגמה: 2006) ובשנת $t-2$ (לדוגמה: שנת 2005). הגדרה זו שונה ומורכבת יותר מהגדרה של פתיחת עסק, והמשתנה העיקרי והמכריע בה הוא העיתוי. הצורך בהגדרות נבדלות (בין פתיחת עסק ללידת עסק) נוצר בשל פער הזמנים בין מועד הרישום ברשויות המס לבין תחילת הפעילות הכלכלית של העסק או הפסקתה בפועל. לפיכך הוחלט, בהתאם להגדרות של ה-Eurostat וה-OECD⁷, להתייחס ל"הופעתם" או ל"היעלמותם" של דיווחים כמותיים כגון דיווחי העסקת שכירים ו/או נתוני פדיון חיוביים ממע"מ, כאינדיקציה למועד תחילת פעילות העסק או להפסקתה, קרי ללידה של עסק או לעסק שלא שרד.

הישרדות עסקים

עסק שנולד בשנת t ייחשב כשורד בשנת $t+1$, אם במהלך שנת $t+1$ היו לו נתונים חיוביים של פדיון ו/או העסקת שכירים. חשוב לציין כי עסק שנולד בשנת t ייחשב כ"שורד" בשנת $t+2$ רק אם אובחן כפעיל גם בשנת $t+1$ וגם בשנת $t+2$.

עסקים "מהירי-צמיחה" (במקור: High-Growth)

על פי הגדרת ה-OECD וה-EuroStat, אוכלוסיית העסקים "מהירי הצמיחה" כוללת את כל העסקים שהעסיקו בשנה $t-3$ (לדוגמה: שנת 2010) 10 משרות שכיר ומעלה, ואשר בשנת t (לדוגמה: שנת 2013) אובחן גידול ממוצע שנתי של למעלה מ-20% במספר משרות השכיר (גידול מצטבר של 72.8% במהלך 3 שנים). אחוז העסקים "מהירי הצמיחה" מחושב כיחס בין אוכלוסייה זו למספר העסקים הפעילים בשנה t , אשר מעסיקים למעלה מ-10 משרות שכיר.

⁶ למעט ענפים 83-84 (מינהל מקומי, ציבורי וביטחון וביטוח לאומי), 97-98 (משקי בית כמעסיקים) ו-99 (ארגונים וגופים חוץ-מדינתיים), אשר עבורם לא חושבו לידות של עסקים, בהתאם להגדרות ה-Eurostat וה-OECD.

⁷ Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics, European Communities/OECD, 2007